

**Poslanske skupine,
nepovezana poslanka in
Urad sekretarke Državnega zbora**
Šubičeva ulica 4
1102 Ljubljana

V Ljubljani, 26. 1. 2022

Zadeva: Zakon o dopolnitvi Kazenskega zakonika (EPA: 2240 – VIII).

Spoštovani,

v Transparency International (TI) Slovenia spremljano način poskusa spremembe Kazenskega zakonika. Ne glede na napovedi nekaterih poslanskih skupin, da predloga ne bodo podprle, v TI Slovenia dodatno izpostavljamonekatere dodatne pomanjkljivosti, ki so se pokazale s tem predlogom.

Dvome o pravni ustreznosti predloga novele je izrazila vsa relevantna stroka, prav tako je sila vprašljiva izbira skrajšanega postopka, saj skrajšani postopek krni možnost javne razprave o predlogu. Vse to vpliva na že tako nizko zaupanje javnosti v Državni zbor.

V TI Slovenia smo v preteklosti že opozorili na težave z obravnavo zakonodajnih predlogov po skrajšanih postopkih. Ta bistveno zmanjšuje možnosti sodelovanja strokovne zainteresirane javnosti, s tem pa se povečuje možnost skupin s privilegiranim dostopom do odločevalcev za uveljavljanje lastnih interesov in potencialno ogroža javni interes. Ocenjujemo, da je zgolj navedba alineje Poslovnika DZ, da gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, brez vsakršne utemeljitve, odločno prešibka osnova za odločanje o skrajšanem postopku na Kolegiju predsednika Državnega zbora. Menimo, da bi moral Kolegij v tem in vseh podobnih primerih zavrniti obravnavo skrajšanega postopka brez ustrezne utemeljitve. Magnetogram 121. seje Kolegija PDZ kaže, da pred glasovanjem o skrajšanem postopku sploh ni bilo razprave, le nagovor poslanca iz poslanske skupine predlagatelja. Poleg tega na spletni strani DZ ali v magnetogramu seje ni nikjer natančnega podatka o glasovanju, kar javnosti znatno otežuje seznanitev z glasovanji posameznih poslancev.

Poleg same izbire postopka opozarjamo, da po oceni TI Slovenia predlog krši znaten del določil Resolucije o normativni dejavnosti. Obrazložitev predloga je pomanjkljiva, neustrezna in mestoma nekoherentna, če neverjetno velike količine pravopisnih napak niti ne problematiziramo. Izpostavljamone popolno odsotnost presoje posledic predloga in

opozarjamo, da sistematično presojanje posledic predpisov daje tako pripravljavcu kot tudi drugim akterjem v odločevalskem procesu nujno potrebne informacije in argumente za predlaganje in sprejem odločitev na normativni ali drugih ravneh odločanja. Uporaba stavka »zakon ne predvideva finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva« predstavlja obid načel Resolucije o normativni dejavnosti, ki sama opozarja na to, da presoja zahteva resno in temeljito, na specifičnem strokovnem znanju utemeljeno raziskovalno-analitično delo na posameznih področjih javnih politik in ne le formalno izpolnjevanje predpisanih obrazcev oziroma metodologij. Prav tako opozarjamo na to, da utemeljitve členov niso ustrezno podkrepjene z viri.

Ob tem ocenjujemo, da je predlog v takšni obliki v nasprotju z večino načel iz Resolucije o normativni dejavnosti: načelom transparentnosti, načelom samoomejevanja, načelom sorazmernosti, načelom odgovornosti, načelom določnosti, načelom potrebnosti pravnega urejanja. Prav tako predlog ne vsebuje primerjave alternativnih možnosti rešitev in izvedene analize tveganj.

Prav tako predlog nasprotuje vsebini Resolucije glede določitve razumnega uveljavitvenega roka, ki naj bi bil pri temeljnih sistemskih predpisih daljši od 15 dni. Prav tako nikjer v vsebini predloga ni moč zaslediti, da bi pripravljavec posvetil posebno pozornost morebitnim problemom pri izvajanju predlaganega predpisa.

Predlog tudi nasprotuje Resoluciji glede zahteve, da predpis dosega čim širše soglasje o družbeni potrebnosti posameznega posega države s predpisi. Mnenja večine deležnikov so izrazito odklonilna oz. večina mnenj ostro nasprotuje vsebini predloga.

Ob ugotovitvah drugih deležnikov o pravnih težavah predloga zakona (npr. *de facto* abolicija kazenskega pregona najzahtevnejših kaznivih dejanj, neprimernosti urejanja zadevne materije v Kazenskem zakoniku), v TI Slovenia posebej opozarjamo, da predlagano omejevanje trajanja predkazenskega postopka ne upošteva zahtevnosti, obsežnosti in mednarodnega elementa (pridobivanja dokumentacije iz tujine) obravnave korupcijske kriminalitete. Poročilo Specializiranega državnega tožilstva opozarja, da so kratki zastaralni roki problematični, še posebej pri korupciji v zdravstvu.¹ Posledično ocenjujemo, da bi predlog novele v primeru sprejetja negativno vplival na boj proti korupciji.

Ob včerajšnji objavi rezultatov Indeksa zaznave korupcije, kjer je Slovenija zabeležila padec in najnižji rezultat od leta 2013,² poudarjamo, da so spremembe zakonodaje, ki bi ogrozile boj proti korupciji, neprimerne in bi morale biti zavrnjene.

V luči vsega navedenega pozivamo poslanke in poslance:

¹ Več v: Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije. Letno poročilo za leto 2020. Dostopno na: <https://www.dt-rs.si/files/documents/Letno%20poroc%CC%8Cilo%20DT%20za%20leto%202020.pdf>. Str. 148.

² Več na: <https://www.transparency.si/novica/cpi-2021-slovenija-najslabse-po-letu-2013>.

- naj predlog novele na glasovanju **zavrnejo**;
- naj se pred glasovanjem o skrajšanih (in nujnih) zakonodajnih postopkih ustrezno prepričajo o ustreznosti takšnega postopka v konkretnem primeru;
- naj v zakonodajne postopke ne vlagajo predlogov, ki niso v skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti.

Zaradi zaznanih pomanjkljivosti glede transparentnosti zakonodajnih postopkov in glasovanj v Državnem zboru se zavzemamo za izboljšanje dostopa do podatkov in njihovo večjo kakovost. S tem bi se po naši oceni izboljšala transparentnost dela Državnega zbora. Državni zbor zato kot institucijo dodatno pozivamo:

- naj začne objavljati rezultate glasovanj na delovnih telesih;
- naj vzpostavi bolj pregleden način objave gradiv o predlogih predpisov, tako da bodo vsi dokumenti objavljeni na enem mestu, saj razpršenost objavljenih dokumentov po različnih spletnih podstraneh zmanjšuje možnost javnosti, da se z predlogi seznanijo na preprost način;
- kjer je to mogoče, naj bodo dokumenti objavljeni v standardnih oblikah, ki omogočajo iskanje po besedilu.

S spoštovanjem,

Sebastijan Peterka

Transparency International Slovenia